

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
nanțază

ROMÂNUL

Campania anului 1914.

Rezultatele obținute.

— Părerile unui ofițer superior român. —

Campania anului 1914 s'a terminat, fără ca războiul, după cinci luni de activitate, să-și fi schimbat fizionomia pe nici un teatru de operațiuni, îmbrăcând caracterul absolut al războiului de asediu: întreprinderi de amănunt, înaintări și retrageri pe mici distanțe și pe mici pozițiuni de fronturi din vastele întinderi pe cari armatele s'au oprit în acest timp.

Nimic din știința și arta militară proferată de mai bine de un secol n'a arătat că războiul modern, *al masselor*, va ajunge la forma și felul de a fi al războiului din secolul al 17-lea sau dela începutul celui al 18-lea, și pe care aceeași știință l'a denumit *războiul de pozițiune* spre a arăta o stare decadentă în această ramură de îndeletnicire omenească.

Multe sunt cauzele ce au făcut ca arta războiului să ajungă la un așa rezultat neprevăzut; dănsese se vor lămuri după ce se va termina această gigantică și sângeroasă convulsie, dar de pe acum se evidențiază două mai principale: *Națiunea înarmată și perfecționarea utilajului de război.*

Din aceste cauze armatele de milioane au dovedit o virtute esențială, de a fi puțin mobile, de a sta mai mult decât a se mișca, iar perfecționarea mijloacelor de luptă a întărit și mai mult această virtute.

Nu este locul aci de a arăta mai pe larg această îndoită față a chestiunii; ci vom spune numai, că aceste armate imense în numărul luptătorilor ce le compun, din moment ce s'au apropiat unele de altele și au intrat în câmpul tactic, s'au oprit din cauza efectului armelor de foc; că după oprire au început acoperirea de loviturile acestor arme, puști și tunuri, utilizând formele terenului. De aci, prin apropieri din ce în ce mai mici s'a trecut la faza luptei propriu zisă, adică la formarea unor adăposturi de pământ inatacabile prin gloanțe de pușcă și de șrapnel, ceea ce a necesitat intrarea în acțiune a tunului de calibru mare, dar și greu de mișcat, cu ajutorul căruia să se dărâme adăposturile și să se distrugă apărările accesorii.

Și astfel, lupta de lopată și de asediu începe și durează cu caracterul ei special, cu duimul de mine, cu bombe de mână, cu lupte de artilerie pentru dărâmare, cu asalturi de breșă etc.

Aceasta este *noua* metodă de luptă, nouă numai cu numele, căci este de pe timpul lui Vauban.

Campania anului 1914 s'a terminat, rezultatele pentru cei în luptă se pot catagrafia cu o singură expresie: *negative pentru toți.*

Vorbind despre luptele din vest, ofițerul român spune faptul că armatele germane luptă pe teritoriul adversarului, aceasta este un atribut al ofensivei strategice ce au luat. Altcum nici nu s'ar putea înțelege o formă de război ofensiv. Avantajul tras din acest atribut este că toate distrugerile pricinuite de operațiuni, toate vexațiunile stărei de război, și dănsese nenumărate se petrec în afara teritoriului național, un bine pentru populațiune. Dar atât nu este de ajuns. Este numai începutul unei ofensive, și nimic mai mult...

Nu este locul aci de a arăta mai pe larg această îndoită față a chestiunii; ci vom spune numai, că aceste armate imense în numărul luptătorilor ce le compun, din moment ce s'au apropiat unele de altele și au intrat în câmpul tactic, s'au oprit din cauza efectului armelor de foc; că după oprire au început acoperirea de loviturile acestor arme, puști și tunuri, utilizând formele terenului. De aci, prin apropieri din ce în ce mai mici s'a trecut la faza luptei propriu zisă, adică la formarea unor adăposturi de pământ inatacabile prin gloanțe de pușcă și de șrapnel, ceea ce a necesitat intrarea în acțiune a tunului de calibru mare, dar și greu de mișcat, cu ajutorul căruia să se dărâme adăposturile și să se distrugă apărările accesorii.

Numitul ofițer continuă apoi astfel:

Este știut, că defensiva a fost surprinsă nepregătită. De această surprindere trebuia ofensiva să se folosească spre a ajunge mai repede la o situație strategică hotărâtor favorabilă ei.

Din evenimentele ce s'au strecurat s'au dovedit, că **timpul**, acest factor important în operațiuni n'a fost socotit la justa lui valoare de către ofensivă.

S'a mai aflat apoi, că războiul are părți sau ascunzișuri insondabile cari numai în el și prin el se pun în relief și se fac valorabile, fiindcă în timp de pace nu le putem aprecia și cunoaște îndeajuns spre a le integra în formula planului de război ce întocmim *à priori.*

Ofensiva a dat peste unele din aceste necunoscute, să le zicem forțe sau elemente insondabile, din a căror cauză a trebuit să se oprească și să ia poziție în fața defensivei. Timpul acesta de oprire a fost cel mai prețios aliat pe care ofensiva n'a putut să-l câștige de partea ei, ci l'a lăsat să treacă de partea defensivei care, avizată fiind, s'a pus pe lucru, ca să prepare o rezistență cât mai înverșunată.

La preparatiunile defensivei era nevole ca și ofensiva să răspundă, să facă la fel; ceea ce în termeni de conducere în ale războiului, însemnează răsturnarea regulei de predominanță pe care ofensiva trebuie să o exercite asupra defensivei. De aci și până la pierderea inițiativei în operațiuni nu este decât un pas.

Pace.

*Tatăl nostru cel din ceriuri
Caută aici pe pământ
Și întrebă-acestea neamuri
Unde este-al Tău cuvânt:
„Creșteți, stăpâniți pământul,
Pace fie între voi,
Mulți să fiți ca și nisipul,
Fără griji și fără nevoi”.*

*Pace sfântă pune iară
Între crai și împărați
Nu permite ca să piară:
Tați, părinți, copii și frați,*

*Prin păduri, câmpii străine,
Să-și găsească-a-lor mormânt
Fii de-ai nației române
Ce țin mult l'alt Tău cuvânt.*

L. Iancu.

Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Urmare). (4).

Lorel avu o clipă de adâncă înțelegere a lucrurilor, a durerei părintești și a nevinovăției, culpabile în fața lui, a fratelui mai mic. Enervat, de fiorii boalei, ori a neînțelegerii, ce o observa la Mișu, se răstii:

— Prostule!... Lasă-mă în pace și taci...

Răcni așa de tare cel din urmă cuvânt, în cât toți tresăriră, iar Mișu începu să plângă.

Ciprian împacă pe Mișu, ștergându-i lacrimile:

— Taci, pușorule, că nu ți-a spus matale.

Mișu enervat și jignit în amorul propriu de copil, care întrece câte odată al oamenilor maturi, răspundea printre lacrimi:

— Da... nu... ci mă face prost, și amenința cu pumnii încleștați pe Lorel.

— Lasă, mamă, nu trage, interveni Anglăița, care stetea deasupra lui Lorel.

— Coca e bolnavă, adăugă ea, o doare.

— Doaie? întrebă Mișu, pătruns oare-cum de teama necunoscutului prin puterea instinctului.

— Da, mamă, răspundea Aglăița.

— Fii cuminte, ca să se facă bine coca, adăugă tatăl.

— Coca nu se zoacă cu mine? De ceee?...

— Se joacă mamă, numai să doarmă puțin, răspunde mama lor și ochii i se umplură de lacrimi, pe care se silea să le strivească între pleoape. Ce ușor e să plângi mult, țipând, blestemând și ce greu plânge o mamă ce veghiază deasupra unui copil bolnav, care gândește la viața îngerilor.

Lacrimile se striveau câte-una între pleoapele Aglăiței. Lorel privea cu ochi mari, senini, cum șiruiiau pe obrajii ei și gândea poate cum isvorăsc așa ușor din ce adânc de ființă pornesc și cum curg fără să tresare, să suspine pieptul?!... Durerea unei mame, e mai mare, cu cât lacrimile isvorăsc mai greu și isvorăsc astfel, fiindcă pornesc din cele mai nepătrunse adâncuri ale ființei noastre... E o datorie par'că pentru o mamă să-și ascundă lacrimile, ce te varsă pentru copilul ei. Nu țipă decât în clipa din urmă, când moartea își joacă umbra peste obrajii palizi ai nevinovatului copilăș, void par'că să-și topească durerea îngrămădită până atunci în suflet printr'un singur strigăt. Desnădejdea e bomba explosibilă, pe care o pregătim în adâncul inimei din lacrimile plânsului tăcut, ca să ne ruineze ființa, într'o clipă fatală...

Asasinarea fraților din Bucovina.

Din tragedia neamului românesc.

Din Bucovina sosesc știri îngrozitoare, cari arată că cele ce se petrec aci, întrec orice închipuire.

Preoții români uciși sau expulzați tocmai în Siberia, fără altă vină, decât aceea că sunt Români; primarii români au fost schingiuiți și spânzurați; femeile au fost siluite, fetele violate, cu atâta bestialitate, încât multe au înnebunit de groază; voluntarii bucovineni — cari sunt soldați — au fost spânzurați. Crimele acestea îndreptate împotriva Românilor se petrec zilnic.

Da, pentru marele public, mai convingător ca ori ce argument, sunt faptele.

Cazacii, cari sunt stăpânii Bucovinei, prădează tot ce le lese în cale, necinstesc femeile și terorizează întreaga populație.

La Gura Humorului, târgușor locuit numai de Români, n'a rămas casă neprădată.

Femeile au fost violat în fața bărbaților, copiilor și soților. Fete de 10 și 12 ani au fost pângărite de soldații ruși în prezența comandanților lor cari îi încurajau pe soldați în aceste acte de vicie.

Locuitorii cari au îndrăznit să se opună la aceste acte de sălbătăcie au fost executați imediat ca... spioni.

Preotul român Zaharovschi din comuna Mahala de lângă Cernăuți, încercând să-l convingă pe comandantul ruși că ar trebui să se poarte altfel cu populația românească, a fost arestat împreună cu soția sa și trimis la... Tomsk în Siberia ca delict politic.

Locuitorul de primar dela Storojinet, care a îndrăznit de asemenea să protesteze împotriva barbariilor căzăcești, a fost spânzurat.

La Rădăuți comandanții ruși au organizat prădarea și necinstirea sistematică a satului. Soldații erau aduși pe companii și puși să prădeze și să violeze rând pe rând casele locuitorilor.

Multe femei necinstite au înnebunit de groază și de rușine.

Dna Halipa, soția inspectorului Halipa, a scăpat travestindu-se în costum bărbătesc.

D. Iliut, primarul Rădăuților, a fost bătut până la sânge chiar de comandantul armatei rusești, fiindcă „îndrăznise” să ceară o gardă pentru paza avutului și onoarei locuitorilor.

Ofițerii ruși încarcă în căruțe mobile, covoare și tot ce găesc mai de preț prin case și le trimit în Rusia.

Se știe că tinerii bucovineni, în special Români, au organizat o legiune de voluntari pentru a apăra țara de năvala Rușilor.

Acești voluntari organizați militarmente, purtând semne distinctive și comandați de ofițeri și subofițeri activi, sunt considerați totuși de Ruși ca

francitiori și spânzurați până la unul când le cad în mână.

Peste 2000 de leșuri de voluntari români se leagă în bătaia vântului spânzurate prin pietele orașelor bucovinene.

Populația care rămăsese la începutul invaziei prin comunele românești, fuge acum înnebunită de groază spre România și Ungaria.

Toți refugiații declară că dacă Rușii vor mai sta câteva luni în Bucovina, nu va mai rămâne nici urmă de Români acolo.

„SEARA”.

In jurul misiunii dlui Ghenadieff la Roma.

Roma. — D. Ghenadieff fiind interviewat a declarat următoarele:

Intre Italia și Bulgaria dela 1878 încoace există legături de vie simpatie și niciodată între cele două țări nu a existat un desacord de interese dar nici pe viitor nu se va putea ivi. Independent de conflagrația europeană Italia și Bulgaria au fost și sunt destinate să procedeze în totdeauna de acord, dar situația internațională din ultimul timp a avut o înrăurire mare asupra relațiilor dintre cele două popoare. Italia după debarcarea dela Valona a devenit o putere balcanică și cu atât mai mult cu cât ea nu a vut până acum și nu va avea nici de aci înainte intențiuni de cucerire sau de predominare politico-economice în Balcani; de aceea popoarele balcanice pot să o privească cu deplină sinceritate și încredere și Bulgaria mai ales a fost satisfăcută pe deplin prin debarcarea italiană la Valona, căci urmarea are să fie stabilirea echilibrului prin influența pe care această a treia mare putere o va exercita în peninsula balcanică.

Un alt punct foarte important care ne face — a zis d. Ghenadieff — ca să avem o deosebită considerație pentru Italia este și faptul că ea e singura putere ce a rămas până acum afară din conflict, și forța sa militară, morală și politică care este acum destul de însemnată va crește încă pe măsură ce se vor slăbi celelalte țări din cauza războiului. Se crede dar că voinea Italiei va cântări mult în ziua lichidării groaznicilor crize europene. De aceea interesul bulgaro-italian este că atunci când momentul hotărâtor va fi sosit cele două țări să se poată găsi în deplin acord pentru apărarea intereselor respective și pentru triumful echilibrului din Balcani, fără de care nu va putea exista pace durabilă în Europa.

București. — Fostul ministru de externe al Bulgariei, Ghenadieff, se află de câteva zile la Roma. S'a vorbit mult în presă despre misiunea pe care ar avea la Roma d. Ghenadieff.

Deși o parte din presa bulgară a contestat calitatea oficială a vizitei fostului ministru bulgar, în Italia, presa de pretutindeni a comentat foarte mult plecarea dlui Ghenadieff ca să soneze cercurile conducătoare ale Italiei.

„Echo de Bulgarie”, ziarul francez bulgar, care se inspiră din cercurile guvernamentale ale Bulgariei, publică cu privire la plecarea dlui Ghenadieff, următoarele aprecieri:

— „Era natural ca un om politic de talia dlui Ghenadieff, să simtă nevoia să se ducă să se informeze în persoană, asupra sentimentelor și aspirațiilor oamenilor politici italieni, în ce privește peninsula balcanică în general, și Bulgaria în particular.

Momentul acestei vizite e din cele mai bine alese. Iminența evenimentelor hotărâtoare, face pe oamenii de stat mai comunicativi față de neutri, cari pot, azi sau mâine să fie duși de-o parte sau de cealaltă, a baricadei, de interesele lor...

În asemenea împrejurări, dacă misiunea dlui Ghenadieff e sau nu e oficială, e o considerație de importanță secundară.

Valoarea exministrului de externe, e cunoscută și în străinătate și în Bulgaria și declarațiile sale n'au nevoie să fie sancționate, pentru a fi luate în considerație de un pergament oficial.

Călătoria dlui Ghenadieff la Roma a fost o fericită inspirație, ori de unde ar veni; aceasta este părerea cea mai rațională care s'ar putea da în mijlocul comentariilor atât de variate cărora le-a dat naștere această deplasare”.

Creșterea fetelor.

De George M. Pteancu, preot.

(Sfârșit).

E foarte folositor așa dară a crește fetele în dragostea lucrului, și mai ales în a acelora cari se țin de datorințele lor. Aceasta o cere și îndestulirea lor de mai târziu. Având cu ce să-și petreacă vremea, vor mai uita grijile mărunte, mici ale vieții și vor fi mai îndestulite cu ceea ce au; apoi fără lucru se urăsc și așa mai în grabă le vin în minte lucruri cari n'ar trebui făcute; având de lucru, vor fi mai lipsite de apucăturile de doamne mari, cari inveninează până la sânge viața soților și o amăresc și a lor, mai ales atunci, când n'au mijloace pentru asemenea domnii, și le vor feri de lenea urită și de ținerea atâtor sărbători băbești.

Despre lucrul acesta s'ar putea scrie și vorbi foarte mult, căci el este un mijloc puternic întru aducerea îndestulirii în viața omenească. Se înțelege, că trebuie să le învățăm și la lucrurile de cari vor avea lipsă, să le știe face bine, să nu le facă numai așa pe de-asupra și pe apucate. De pildă cu facerea mâncărilor: fetele să știe bine fierbe, să facă nu numai 2—3 feluri de mâncări, toată viața, și și acele rele și cari nu se pot mânca, — căci astfel de-o parte nu-și nutresc cum se

Aglăița și Ciprian se priviră ca doi condamnați. Înțeleseră că o primejdie, un doliu, apăsa deasupra lor ca un cer încărcat de electricitate așteptând numai vuetul furtunei... Sufletele lor, neliniștite ca pescărușii nevinovați ai apelor, se frământau în căutarea unei scăpări. Altădată plângeau, oftau ca o geamandură, purtată de valuri, ce răscolesc adâncuri. Durerea le schimbăse gândurile ca prin farmec. Judecătorul nu mai gândea la băi și la aerul Slănicului și era mulțumit să-și umplă plămâni cu praful străzilor, pustiite de arșița verei, numai să picure de undeva în suflet mângâierea, asemenea unui strop de rouă, ce face cercuri pe întinsul unei ape liniștite...

— Ce facem, Ciprian? întrebă Aglăița, privind drept în față pe bărbatul ei.

— Să chemăm doctorul, răspunse scurt Ciprian.

În aceste câteva cuvinte, trecea ceva din seninătatea și gravitatea, cu care pronunța sentințele, dar cine poate pătrunde, câtă slăbiciune și sentimentalism, trăiește îndărătul ochilor servi ai bărbaților, ce nu plâng. Inima lor se împietrește de durere, nu se înmoaie, căci și Hercule, a preferat să simtă greutatea pământului pe umerii goi, fără să picure o lacrimă, care induioșează...

Aglăița se sfătui cu Ciprian să cheme pe Dr. Stroian, care descoperea ușor boala. Cunoștințele științei medicale, îi lumina nepătrunsul corpului omenesc, îi arăta, ca într-o lumină stranie și necunoscută, rănilile de care suferă. Le vedea, fără să-l îngrozească, fiindcă orice meserie are obicinuința ei, care printr-o putere nebănuită și invincibilă, schimbă lucrurile, le învâluie într'un ce misterios.... Doctorii nu văd decât rana, ca ceva deosebit de trup. Privesc la ea și ignorează tot ce are legătura cu dânsa. Nu privesc niciodată lacrimile ce umplu ochii bolnavului. Par niște demoni, ce-și fac o plăcere din a tăia, dacă e ceva exterior și a te îngrozi cu cercetările, când e ceva ascuns. Se confundă uneori cu psihologii, numai că ei văd și vor să descopere o realitate organică. Nu se împacă cu ipotezele decât ignoranții.

Dr. Stroian era din acei, ce cunosc boala imediat, numai dacă nu e o manifestare prea străină unui doctor de provincie. Se întâmplă unui doctor, ca și unui avocat din orașe mici, să întâlnească un „caz străin” chiar după ani de practică. Un colț de provincie nu radiază toată strălucirea științei. Muncesc ca să trăiască, fără a se trudi să risipească întinericul, ce ascunde încă multe lucruri, cunoașterei... Se

mulțumesc, poate prin puterea obicinuinței, să ia drept roade ale științei, ceiace reușesc să facă, cu toate că în unele momente, conștiința le amintește dojenitor unde e lumina adevărată și puternică.

Figurile severe ale profesorilor, muncite de chinurile experienței, le apar ca un ce luminos și amestecându-se cu tablouri din viața lor de student, le arată tot ce are știința mai select și ce curaj au ei, să se înfățișeze ca reprezentanții ei. Obscuritatea vieții de provincie se identifică însă cu semi-știința lor și pare ceva, ce corespunde perfect. N'au însă niciodată curaj, să mărturisească nepriceperea. Spun ceva, pun diagnosticul și numai când necesitatea operației e evidentă, trimit la doctorii mari din București și Iași sub pretext că lipsesc aparatele, care nu știi de ce lipsesc, fiindcă provincia nu poate să acopere cu capitalul ei cheltuielile, ori neștiința doctorilor e culpabilă.

(Va urma)

cade familia și în felul acesta toți sunt mai slabi la lucru, — de altă parte nu-și pot trage acasă bărbații atât de ușor și nu pot opri neînțelegerile cari se nasc pentru lucrul acesta. Tot așa și cu alte lucruri de-ale lor: fetele să știe bine ce se ține de ele și învățarea lor bună e treaba părinților.

6. Fetele trebuiesc crescute așa încât niciodată să nu se lase de cinstea și rușinea femeiască.

Femeile ca și bărbații sunt zidirile lui Dumnezeu, au și ele trup și suflet ca și bărbații, și trebuie să se îngrijească și ele de sufletul lor. Astfel fiind, fetele au să fie *soțiile*, iar nu servitoarele bărbaților; vor avea și ele dreptul la cinstea și apărarea bărbaților. Nu-î iertat să încarce pe ele mai mult lucru decât pot duce umerii lor slabi, în vreme ce ei sed în crâsmă sau lenevesc toată ziua, fumând din pipă și întinzându-se la soare. Fiecare are lucrurile sale și acele nu-î iertat să le încarce pe celalalt soț. Dar fetele trebuie să țină seamă la cinstea lor femeiască, adică să le învățăm la aceea, că ele nu sunt mijloacele oarbe a poftelor și a foloaselor, cari numai bărbații la gustază. Gândesc aici la concubinată. Fetele trebuie să aibă atâta minte să înțeleagă, că a trăi fără cununie e dejosirea cinstei ei de femeie, că bărbații le folosesc spre lucrul și pofta lor ca pe niște dobitoace; iar nu spre ajutorare cinstită ca pe niște soții. — Astfel de călcare a cinstei femeiești, fetele bine crescute nu rabdă niciodată, precum nici altfel de călcări mai mici a cinstei lor, cum sunt îndrăgostirile tănuite, fără vrere serioasă de a se lua și altele.

Intărirea cinstei acesteia asemenea este o datorință mare a părinților, și le va feri fetele de multe lucruri neiertate și le va da tărie de-a nu se lăsa de mijloace oarbe. — Se înțelege, nu se ține de cinstea femeiască a nu asculta întru nimic de bărbat ori de părinți și a vrea ca totdeauna gândul ei să iasă biruitor între orice împrejurări. Asta e încăpăținare și aduce multe zile amare pentru ceea ce vrea să le ducă în îndeplinire.

7. Puțină grijă se dă *curățeniei* în toate locurile, cu toate că nu este mai urit lucru în lume ca murdăria, necurătenia. Dacă bărbatul trebuie să țină curat ochiul (curtea), uneltele de lucru, grajdul etc., femeia trebuie să țină curățenie cât mai mare în casă, în haine, scl., cari toate au influență hotărâtoare la sănătatea familiei. Cum luăm seamă, curățenia nu e chiar des oaspe în casele sătenilor noștri, și asta nu pentru că fetele și femeile n'ar fi harnice să curățesc bine, ci fiindcă nu-și bate capul nimenea cu aceea, să-și dedee și învețe fetele la dragostea curățeniei și astfel nu înțeleg binele acestui lucru. Ca în toate, așa și aici, pilda bună face mai mult ca ori ce vorbă în lume; de aceea însuși părinții să țină curățenia cea mai mare și prin aceasta să dedee și fetele să țină și ele așa, și să nu rabde nici o lene în lucrurile aceste. Nu numai atunci trebuie să se măture și să se lase aer curat în casă, când vine cineva; nu numai pentru joc și pentru petreceri trebuie să se piaptene, — ci totdeauna casa să fie o oglindă, iar fetele curate și isteț îmbrăcate, pentru că din lucrurile acestea omul cuminte poate judeca sufletul fetelor. Acestea toate sunt mai nainte decât jocurile și altele la fel, cum zice și chiuitura românească:

„La mândruța 'n joc voinică

Spală oala tu piscică”.

„La mândruța jucăușe

Stă gunoiul după ușe”.

Cine nu grijește de curățenia lucrurilor unde și cu cări trăiește, acela nu se grijește nici de ceea a trupului, nici de a sufletului, și de astfel de fete și femei să fugi în lume!

8. Trebuie să ferim fetele de lux, adică de purtarea hainelor și de traiul de toate zilele, nepotrivite cu statul și averea lor. Sunt multe, foarte multe fete cari cred că se vor ridica de-asupra celorlalte numai prin haine de mătăasă, prin salbe de aur, prin panglici (petele) și prin păpuși de lac, peste tot prin îmbrăcăminte, cari trec peste puterile lor de bani, și cari seacă nu numai punga și lada de bani, ci orice gând mai frumos și mai înalt, orice avânt spre vre-un lucru mai folositor și mai sfânt. Unele fete și femei nu-și bat capul cu nimic în lume, nu cu împlinirea datorințelor acasă și față de Dumnezeu, nu cu sărăcia și scumpetea, nu se gândesc la copii sau părinți, la nimic altăce decât la haine și la bani. Această boală grea și foarte stricăcioasă trebuie s'o scoatem din fete, dacă nu vedem aplicare în ele, iar dacă nu, să grijim să nu se abată dela drumul cel adevărat și să nu apuce și ele în urma vorbelor multe și poate a batjocurilor la gândurile rele a luxului.

Hainele, peste tot portul, pot fi foarte curate, foarte frumoase și plăcute fără să se întindă omul peste puterile ce le are, la îndemână prin așerea ce-o are. Fetele trebuie să fie bune, plăcute, lucrătoare, credincioase, cinstite, — aceste sunt de frunte; hainele pot fi fără multe podiabe și zorzoane nefolositoare, adică: simple, curate și frumoase.

Fetele trebuiesc dedate să nu facă lux nici în mân-

cări și băuturi la unele prilejuri, ca la cununii, botezuri, îngropări. Ele pot opri mai bine și mai cu folos stricăciunea și prădarea mare ce se face în bani, cum și mai ales stricăciunea sufletească ce se aduce prin bețiile și fărâdelegile cari urmează din băuturi și pe cari femeia de cinste are datorința și și poate s'o oprească; pentru că ea nu ia parte nici când în petreceri cari încep să fie îndoelnice sau chiar nesticăcioase, și astfel și betivii se rușinează și se rețin dela lucruri neiertate.

9. Fetele trebuiesc învățate la răbdare, căci dacă toată lumea are lipsă de această virtute întru purtarea greutăților de multe feluri ale vieții acesteia, apoi femeile mai ales au lipsă de ea, căci lucrurile lor sunt așa fel încât pun la probă răbdarea ori căruia om. Pe lângă năcazurile și greutățile vieții tuturor, ducerea economiei și a rânduiei casei, creșterea copiilor mici și altele de aceste, sunt acele, pentru purtarea cărora trebuiesc învățate fetele, ca mai târziu, dedată fiind, să ducă mai ușor viața.

„Lui Dumnezeu dă împrumut cela ce dă săracilor”, zice sf. Scriptură. Indurarea față de cei săraci încă este virtute potrivită cu sufletul și însușirile femeiești. Sunt însă a se ajuta numai cei cu adevărat săraci și neputincioși, cari nu pot câștiga pâinea de toate zilele, iar pe țigani și pe alți oameni sănătoși cari umblă cu miile după milă, nu trebuie să-î ajute nime. Și pe cei într-adevăr săraci și neputincioși îi ajutam după puterile noastre, adică cât putem da din avutul nostru, iară tragerea din cele de lipsă pentru viață. Risipire, înrâștiri nu-î iertat să se facă nici aici, nici aiurea.

Biserica oprește pe femei dela slujbele ei. Dar ele au chemare frumoasă, înaltă și potrivită vieții lor, sunt apostoli. Cea mai înaltă apostolie a credinței în Dumnezeu și a vieții adevărat cinstite creștinești, o săvârșesc femeile prin creșterea copiilor lor. Atunci, atunci de mici trebuie să vestească copilașilor lor credința sfântă creștinească, să-î învețe, să-î întărească, și viața să li-o îndrume după învățăturile acelei credințe. Aceasta este apostolie înaltă, apostolie sfântă, și la această apostolie trebuie să creștem fetele noastre; zelul și dragostea față de legea lui Dumnezeu trebuie s'o vărsăm în inimile lor, căci sfântă e chemarea lor prin care lătesc și păzesc credința creștină în lume, — și răsplata cerească și darul Domnului nu va întârzia!

Toate aceste gânduri de creștere nu se pot învăța altundeva, decât numai acasă, dela părinții creștini.

Fiecare înțelege, că lucrul creșterii fetelor noastre e foarte însemnat și în loc de lenevire în ea, trebuie să avem grijă deosebită, căci dela creșterea ce le-am dat-o lor atâră nu numai fericirea și viața fetelor, ci și a multora, ba chiar a lumii întregi. Grijă noastră să nu slăbească întru creșterea lor. Să petrecem cu ochii întreaga lor purtare și să grijim de ele, căci sunt mai supuse ispitelor și căderea lor e rușinoasă și stricăcioasă, dar totodată să vărsăm în sufletele lor dragostea mare a bunului, frumosului și folositorului, și nu ne va părea rău: de-o parte pentru fericirea lor și a urmașilor, de altă parte pentru răsplata îmbelsugată a lui Dumnezeu!

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Am curățit de dușman și valea râului Nagy Ág. Dușmanul, care a pătruns în această vale cu forțe mai mari până în ținutul spre sud dela câmpul Boului, a fost constrâns ieri să-și părăsească și cele din urmă poziții bineintărite. Am ocupat Toronya și în urmărirea dușmanului am pătruns până la Wiskow, unde s'a desfășurat din nou o luptă cu ariergardele dușmane. Pe înălțimile, ce se găsesc spre nord dela Wiskow și la Voloc, Rușii aruncând în luptă întăriri mai mari au mai încercat odată, ca să-și recâștige pozițiile principale dar i-am respins perzând ei cu acest prilej 700 de prizonieri și 5 mitraliere. În celelalte puncte ale frontului situația esențială nu s'a schimbat. Spre ost dela valea Nagyág e liniște. În Galiția occidentală și în Polonia au avut loc lupte de artilerie și sunt în curgere acțiuni mai mici.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Incercările neînsemnate ale dușmanului de a ne ataca spre nordost dela Gumbinnen le-am respins. La Biezun, spre nordost dela Sierpc am respins un detașament rusesc.

În Polonia nu e nici o schimbare.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe țărmul Flandrei artileria dușmană a bombardat localitățile Middelkerke și Slippe.

Pe înălțimile dela Craonne am mai cucerit dela dușman spre ost dela pozițiile cari le-am ocupat alaltăeri o altă tranșee de 500 metri lungă. Un contra atac al Francezilor l'am respins cu ușurință.

În luptele ce au avut loc dela 25 până în 27 dușmanul a suferit pierderi grele. Peste 1500 de Francezi au rămas morți pe câmpul de luptă. Împreună cu cei anunțați în 27 Ianuarie trupele noastre au făcut în total 1250 de prizonieri.

În Vosgi în ținuturile dela Senonies și Bland Sapt am respins mai multe atacuri ale Francezilor, având ei pierderi însemnate și le-am prins un ofițer și 5 soldați de rând. Pierderile noastre sunt de tot minime.

În Alsacia de nord Francezii au atacat pe drumul de pădure Nider-Aspach-Troschweiler-Hirzbach pozițiile noastre dealungul pădurii Aspach-Amersweiler-Hechtweiler și Hirzbach. Atacurile le-am respins în tot locul cauzând dușmanului pierderi grave, fiind înfrângerea dușmanului mai cu seamă gravă spre sud dela Hechtweiler și Amersweiler, unde Francezii s'au retras în disordine. Am capturat 5 mitraliere franceze.

Rușii au deținut 11.000 de Români în Bucovina.

Copenhaga. — După știrile din Petrograd Rușii au deținut până acum în Bucovina 11.000 de Români.

Luptele în Caucaz.

Constantinopol. — După cum anunță ziarul rusești armata rusească din Caucaz a fost întărită cu trupe siberiene cari îndură mai ușor frigul. După știrile sosite din Caucaz Turcii luptă cu vitejie și își apără excelent pozițiile. În tot locul, unde Rușii atacă, Turcii opun cu succes față cu numărul covârșitor și puternic o rezistență îndârjită. Cu toate că Turcii au în față în tot locul un număr covârșitor, situația lor e favorabilă.

Nouii transporturi de trupe engleze.

Frankfurt. — „Frankfurter Zeitung” primește din Amsterdam: După o telegramă primită de „Tijd” din Sluis Englezii au debarcat mai recent o trupă de 120.000 oameni și la primăvară vor trimite încă o altă armată în Franța.

Lupte la canalul Suez.

Rotterdam. — Din Cairo se anunță: Sore ost dela Kantara au avut loc ciocniri între avangardele Turcilor și Englezilor. Turcii au împușcat asupra avântposturilor engleze, rănind un ofițer și 4 soldați englezi.

Răscola din Capland.

Rotterdam. — Corespondenții englezi din Capstadt anunță: Răsculaților le-a reușit Duminecă noaptea să pătrundă în Upington. În oraș s'a desfășurat o luptă violentă de artilerie, care s'a terminat cu biruința trupelor engleze. Luptele cu răsculații continuă afară din oraș. (Upington e un oraș mare în Capland, lângă râul Orange).

Pregătirile de războiu în Japonia.

Tokio. — Ministrul de războiu japonez cere dela camera japoneză un împrumut extraordinar de 28 milioane yeni pentru continuarea războiului.

Pasici îl desavuează pe moștenitorul sârb.

Sofia. — Moștenitorul Serbiei, Alexandru, a dat nu de mult o proclamație în care a promis că Serbia va da constituție Macedoniei.

Primul-ministru Serbiei, Pasici, acordând un interview unui ziarist despre chestiunea macedoneană l-a desavuat pe moștenitorul Serbiei. Pasici a declarat că Serbia nu poate da constituție Macedoniei deoarece în acest caz naționalitățile ar dicta legile în Serbia.

Ciocniri între Sârbi și bandele bulgare.

Salonic. — După știrile oficiale în ținutul Strumita se concentrează la vre-o 3000 comitații macedo-bulgari, cari conduși de ofițeri concediați din armata bulgară, intenționează să ocupe orașul Gevgheli dela granița sârbo-greacă, în care se găsește numai o garnizoană sârbească de tot slabă. Prin ocuparea orașului Gevgheli comitații bulgari au de scop să împie-

dece transportul de munițiuni pentru Sârbi prin Salonic. La începutul războiului a reușit să zădărnicească comunicația pe această linie, dar Sârbi au restabilit în grabă linia. Una dintre avangardele bandelor macedo-bulgare concentrate acum s'a ciocnit la Udova cu Sârbi, dar înaintarea o împiedeca furtunile cu zăpadă.

Turcii înaintează spre Teheran.

Constantinopol. — Turcii au pornit o nouă ofensivă în Caucaz. Ei i-au respins pe Ruși în direcția spre Olly, făcând multă pradă de războiu. Turcii înaintează acum spre Teheran, ca să ocupe acest oraș.

Unde doresc Rușii să-l înfrângă pe Turci.

Berlin. — „Tägliche Rundschau” e informat că Rușii doresc să dea o lovitură decisivă armatei turcești, la Adrianopol, de unde să înainteze apoi spre Constantinopol. Executarea acestui plan ar însemna însă violarea neutralității bulgare, căci la Adrianopol, Rușii nu pot ajunge decât numai prin Bulgaria.

Intrevederea între D'Avarna și d. Burian.

Roma. — Ziarul „Tribuna” scrie că întrevederea dintre Ducele D'Avarna ambasadorul Italiei la Viena și bar. Burian a avut un caracter cu totul normal, întrucât noul ministru al afacerilor străine austro-ungare trebuie să ia contact cu reprezentanții diferitelor țări.

Germania pregătește o mare ofensivă.

Roma. — Ziarul „Dovere” din Belinzona (Elveția italiană) asigură că în ultimele două săptămâni Germania a trimis atât pe frontul occidental cât și pe cel oriental toate rezervele sale cu scopul de a anticipa ofensiva.

Lupte aeriene.

Roma. — Se telegrafiază din Paris că vre-o 10 aeroplane germane au aruncat Sâmbătă 80 de bombe asupra orașului Dünkerque făcând 20 de victime. Un hangar plin cu mărfuri a fost distrus.

Aviatorii franco-englezi au trântit un „Taube” german la Bruydues.

Generalul Savoff la Paris.

Roma. — Se telegrafiază din Paris că generalul Savoff ar fi însărcinat în curând de către guvernul bulgar cu o misiune la fel cu cea care a fost însărcinat d. Ghenadieff pe lângă guvernul italian.

Asupra principelui de Bülow.

Roma. — Presa italiană se arată în deosebire foarte rezervată asupra misiunii principelui de Bülow. Nimenea n'ar putea spune cu siguranță care este adevărata țintă a tratativelor conduse de fostul cancelar german cu guvernul italian și la ce punct anume ele se află în acest moment. Atâta se afirmă în cercurile politice competente, că pe la sfârșitul acestei luni, Principele de Bülow socotește că va putea da la Berlin cuvântul hotărât al Italiei.

Aviatori franco-englezi bombardează Ostende.

Roma. — Ziarele din Londra afirmă că 9 aviatori franco-englezi ar fi bombardat Ostende provocând pagube gării și cazarmelor.

Din Sinai.

Roma. — „Corriere della Sera” află din Suez că 40 de mii de turco-beduini s'au retras în spre Sinai. Un mare contingent a rămas la Elarisch.

Egiptenii și acțiunea Turciei.

Roma. — „Corriere della Sera” află din Cairo că populațiunea din orașe e impresionată de acțiunea pornită de Turci.

Guvernul englez întrebuintează nouă aviatori pentru serviciul de cercetare în Palestina și Siria, însă fără rezultate însemnate. (A. T. I.)

Un impozit de războiu în Elveția.

Roma. — Se telegrafiază din Berna că o reuniune a tuturor directorilor de finanțe din cantoane sub președinția dlui Motta, președintele confederațiunii elvețiene, a aprobat proiectul unui impozit de războiu. Impozitul va fi pus asupra averilor până la minimum 5000 fr. și asupra veniturilor până la minimum 2500 fr. procentul acestui impozit nu a fost încă fixat, dar va fi de sigur progresiv: s'au nrevăzut 82

categorii de contribuabili. Din produsul net 80% va fi al confederațiunii și 20% al cantoanelor. Acest impozit se va lua dela toți locuitorii. Elveției, deci și dela străinii ce locuiesc acolo.

Războiul abia va începe în Mai.

Roma. — Ziarele publică că dna Parker, sora lordului Kitchener, spuse la inaugurarea unui club al femeilor soldaților că, întrebând pe fratele său când se va termina războiul, el îi răspunse: Nu știu când se va termina, dar știu că abia va începe în Mai.

Apărarea Parisului contra aeroplanelor.

Roma. — Se află din Paris că ultimele atacuri aeriene asupra Parisului proiectate de Germani vor putea fi respinse grație măsurilor luate de comandantul Gallieni de acord cu ministrul de războiu Millerand. Aviatorii au un post de pază la St. Denis apoi toate edificiile mai înalte au fost provăzute cu tunuri așa pe: Montmartre, Pére la chaise, Panteon și altele. Reflecțiile puternice au fost așezate pe înălțimile Montmorency, Saint Cloud și Bellevue.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 29 Ianuarie n. 1915.

Pentru fondul ziaristilor români a intrat la administrația ziarului nostru suma de 2 cor. dela d. Dr. Nicolae Cioclan din Pecica.

Mulțumiri.

D. colonel Const. Toplicescu despre valoarea soldatului român din România. Într'un frumos articol publicat în ziarul „Epoca” d. colonel Constantin Toplicescu din armata română spune între altele despre soldatul român din România următoarele:

— Noi cari ne-am făcut viața aproape întreagă în mijlocul soldaților noștri, le cunoaștem valoarea și știm cu siguranță ceace putem aștepta dela dânsii.

Să fim dar mândri de soldatul român și să fim siguri că el știe să-și facă datoria. Târia aceea a soldatului român provine de acolo că el este crescut afară la câmp, unde viciile orașelor nu au pătruns încă și apoi este legat de pământul său pe care-l iubește mai presus de orice. Acel ce s'ar îndoi o clipă de valoarea soldatului român, nu-l cunoaște.

Să fim dar siguri de dânsul ca și de victoriile, pe care o vom obține!...

Alegerile parlamentare se vor amâna. „Politikai Híradó” anunță: Dacă războiul nu se va termina până la primăvară, alegerile parlamentare, cari ar avea să se țină la primăvară se vor amâna, iar mandatele deputaților vor fi prelunge-gite.

Audiența ministrului de externe. „Bud. Tud.” anunță că ministrul de externe bar. Burian a fost primit alaltăieri dimineața în Schönbrunn în audiență de către M. Sa monarhul.

Favoruri pentru studenții cari ajung la asen-tare. Ministrul instrucțiunii publice a dispus prin o ordinațiune ca tuturor elevilor liceelor cari vor fi chemați în serviciu militar să li se libereze certificatul anual respective certificatul de maturitate. În caz dacă vor fi concediați din armată, toți acești elevi sunt însă obligați să-și continue cursurile liceale. Universitarilor și celorlalți ascultători ai școlilor înalte li se va da posibilitatea să termine anul școlar înainte de a a-și începe serviciul militar.

Cutremur în Elveția. Astăzi a avut loc o altă sguduire de pământ în regiunea Belfort. În regiunile vest-nord din Elveția, cutremurul a fost destul de însemnat.

Pagube neînsemnate. Nu sunt victime.

Dr. Stefan Eichhardt, concipist la poliția de stat din Budapesta, publică în foaia oficială a poliției un articol, în care spune, că a reușit să constate că agenții secreți ai morilor mari, angajați și plătiți de aceste, au provocat în mod artificial scumpirea făinei în interesul proprietarilor de mori. Asociația morilor din Budapesta publică un protest energic contra acestei pretinse însinuări. Incidentul devine interesant!

Cutremur în insula Zante. Se anunță din Roma: Azi dimineață s'a simțit o puternică zguduitură a pământului în insula grecească Zante.

Papa publică rugăciuni pentru pace. Papa a publicat în șapte limbi rugi speciale pentru a se îndura D-zeu să dea pace popoarelor.

Ultima oră.

AUDIENȚA CONTELUI CZERNIN.

Viena. — Ambasadorul austro-ungar la București, contele Czernin, a fost primit azi înainte de amiază în audiență de către Maj. Sa monarhul. Se afirmă că audiența contelui Czernin nu e în legătură cu nici un eveniment extraordinar.

FLOTA ANGLO-FRANCEZĂ BOMBARDEAZĂ DARDANELELE.

Sofia. — Flota anglo-franceză bombardează din nou Dardanelele, dar fără nici un succes.

DESMINTIREA ATENTATULUI IMPOTRIVA REGELUI GRECIEI.

Viena. — Legațiunea grecească desminte știri-răspândită, că împotriva regelui Greciei s'ar fi săvârșit un atentat, și o declară de lipsită de orice temei.

RUSIA N'A FĂCUT PROPUNERI ROMÂNIEI.

Biroul telegrafic ungar ne transmite următoarea telegramă din București:

Ziarul „Viitorul” desminte știrea înregistrată de unele ziare bucureștene privitoare la pretinse propuneri făcute de Rusia în chestia Ardealului și a Bucovinei, precum și în chestia cooperățiunii armatei ruse cu cea română.

CONT. TISZA LA CARTIERUL PRINCIPAL.

Budapesta. — Primul ministru contele Ștefan Tisza însoțit de secretarul său d. Barcsay a plecat azi după amiază, la cartierul principal.

RECVIRAREA OFICIALĂ A FĂINEI.

Budapesta. — Guvernul a dat o ordinațiune privitoare la revirarea oficială a întregii făini aflătoare în țară. Această ordinațiune prevede pentru acei cari nesocotesc prețurile maxime dedepsirea cu închisoare de două luni.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Publicare de licitațiune.

Pentru exarendarea moșiei din Cergăul-mic aparținătoare „Fundățiunii culturale și de binefacere Ioan M. Moldovanu” se va ține licitație publică în Blaj la 17 Februarie 1915 st. n. la 11 ore a. m. în cancelaria advocațională arhidiecezană.

Prețul de strigare este 9000 coroane.

Descrierea mai amănunțită a acestei moșii acomodată atât pentru economia de câmp, cât și pentru economia de vite, precum condițiile de licitare și exarendare se pot vedea în cancelaria avocatului arhidiecezan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație sunt obligați a depune un vadiu de 900 coroane în bani gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris, până la terminul de mai sus se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă acluderea vadiului amintit și pe lângă declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare.

Blaj, la 27 Ianuarie 1915.

Ma 2354—2

Dr. Iuliu Maniu,
advocat arhidiecezan.

Caut un practicant de farmacie

cu sau fără practică. Ofertele să se adreseze farmacistului Virgil Vlad, Gyulafehérvár. Postul se poate ocupa imediat.

(Va 2353—10)